

DE VLAAMSE MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- voorontwerp van decreet tot wijziging van het Jeugddecreet van 23 november 2023, wat betreft de luisterlijn, het JoKER, de subsidievoorwaarden voor jeugdverenigingen
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet wijzigt het Jeugddecreet van 23 november 2023, dat sinds 1 januari 2024 van kracht is. Het corrigeert schrijffouten en foute verwijzingen in de oorspronkelijke tekst. Daarnaast worden bepalingen aangepast die onbedoelde neveneffecten veroorzaken of tot misverstanden kunnen leiden. Ook wordt de luisterlijn voor kinderen en jongeren wettelijk verankerd, zodat de werking verzekerd blijft, ongeacht beleidskeuzes van verenigingen. Deze aanpassingen staan los van de geplande beleidsevaluatie aan het einde van de legislatuur.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

In de beleidsnota Jeugd 2024-2029 wordt de uitrol en de evaluatie van het Jeugddecreet van 23 november 2023 voorzien. Het bijgaande voorontwerp van decreet wijzigt het Jeugddecreet van 23 november 2023.

Dit dossier heeft betrekking op het volgende inhoudelijke structuurelement: ISE U Jeugdbeleid. Het voorontwerp van decreet draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstellingen:

- UB: "Ik dwing kinderrechten af als een toetssteen voor beleid;"
- UE: "Ik versterk de kwaliteit van het jeugdwerk;"
- UH: "Ik daag de jeugdwerksector uit om te innoveren."

Het voorontwerp van decreet telt drie beleidsdoelstellingen:

- het verbeteren van de kwaliteit van de regelgevende tekst;

- het voorkomen van onbedoelde neveneffecten of misverstanden van bepalingen;
- het garanderen van de luisterlijn voor kinderen en jongeren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van decreet met documentnummer VR 2025 1209 DOC.0806/1BIS een eerste keer goed op 12 september 2025.

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van decreet met documentnummer VR 2025 0512 DOC.1129/2 een tweede keer goed op 5 december 2025.

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft advies gegeven op 22 oktober 2025.

De Vlaamse Jeugdraad (VJR) heeft advies nr. 2509 gegeven op 1 oktober 2025.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) heeft advies nr. 2025/061 gegeven op 14 oktober 2025.

De Raad van State (RVS) heeft bijgevoegd advies nr. 78.697/3 gegeven op 30 januari 2026.

De RVS vraagt in punt 3 van het advies, in navolging van het advies met nr. 73.424/3 over het voorontwerp dat leidde tot het Jeugddecree van 23 november 2023, of sommige gesubsidieerde opdrachten als staatsteun moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. De RVS stelt dat sommige gesubsidieerde opdrachten, zoals een activiteitenaanbod voor de jeugd, economische activiteiten kunnen zijn, waardoor verenigingen zouden concurreren met andere marktspelers die gelijkaardige diensten aanbieden.

De activiteiten die door middel van het Jeugddecree van 23 november 2023 worden gesubsidieerd, zijn in tegenstelling tot wat de RVS aanhaalt, zuiver niet-economisch van aard. De activiteiten worden op een niet-commerciële wijze georganiseerd, waarbij aandacht wordt besteed aan de brede toegankelijkheid en het bereiken van een zuiver maatschappelijke doelstelling, naar analogie van punt 2.6 van de Mededeling van de Europese Commissie betreffende het begrip “staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, 2016/C 262/01.

Dit blijkt ook uit artikel 3, 15°, van Jeugddecree van 23 november 2023, waarbij jeugdwerk wordt gedefinieerd als “sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd, die daaraan deelneemt op vrijwillige basis” (eigen onderlijning). Uit deze definitie blijkt dat jeugdwerk geen commerciële dienstverlening is. De subsidiëring van jeugdwerk is bijgevolg geen staatsteun. Een aanmelding bij de Europese Commissie met het oog op een vrijstellingsregeling zou zonder voorwerp zijn. Dit voorontwerp van decreet behoeft geen aanpassing.

De RVS stelt in punt 4 van het advies dat het voorontwerp ook bepalingen wijzigt die betrekking hebben op de werkingssubsidies en de projectsubsidies voor (erkende) verenigingen. De RVS adviseert om dit in het opschrift te melden, of om een algemenere formulering te kiezen.

In het opschrift van het voorontwerp worden de woorden “de werkingssubsidies en de projectsubsidies” toegevoegd.

De RVS adviseert in punt 5.1 om het ontworpen artikel 12/1 aan te vullen met een omschrijving van wordt verstaan onder een luisterlijn, in overeenstemming met de memorie van toelichting. De RVS adviseert in punt 5.2 van het advies om in de omschrijving ook toe te voegen dat de

oproepen worden beantwoord door daartoe opgeleide personen, gezien het niet wenselijk is dat de oproepen van kinderen en jongeren door AI-toepassingen worden beantwoord. De digitale systemen, vermeld in het ontworpen artikel 12/1, tweede lid, 2°, hebben immers enkel betrekking op toepassingen om oproepen te beheren.

In artikel 3 van het voorontwerp wordt aan het ontworpen artikel 12/1 een nieuw eerste lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “In dit artikel wordt verstaan onder een luisterlijn: een gratis dienstverlening waarbij oproepen van kinderen en jongeren via verschillende communicatiekanalen worden beantwoord door daartoe opgeleide personen.”

Artikel 16, §1, van het Jeugddecree van 23 november 2023 regelt de beleidsnota waarmee een vereniging zich kandidaat stelt en een werkingssubsidie aanvraagt om de luisterlijn te organiseren. De RVS adviseert in punt 6 van het advies om aan de opsomming “artikel 10, 11, 12 of 13” in artikel 16, §1, tweede lid, een verwijzing naar het ontworpen artikel 12/1 toe te voegen. Er wordt een nieuw artikel 5 aan het voorontwerp toegevoegd, dat luidt als volgt: “In artikel 16, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 10, 11, 12 of 13” vervangen door de zinsnede “artikel 10, 11, 12, 12/1 of 13”.

De RVS adviseert in punt 7 van het advies om in het ontworpen artikel 19, 6°, a), tweede zin, het woord “aanvrager” te gebruiken in plaats van het woord “vereniging”, gezien de algemene subsidievoorwaarden gelden voor alle aanvragers. Er kan worden gepreciseerd dat deze zin enkel geldt voor zover de aanvrager een rechtspersoon is, gezien een feitelijke vereniging geen maatschappelijke zetel heeft.

In artikel 5, 2°, van het voorontwerp wordt in het ontworpen artikel 19, 6°, a), de tweede zin vervangen door de volgende zin: “Als de aanvrager een rechtspersoon is, dan bevindt het secretariaat van de aanvrager zich op de zetel van de aanvrager.”

Artikel 22, derde lid, van het Jeugddecree van 23 november 2023 voorziet al een afwijkende regeling voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De RVS adviseert in punt 8 van het advies om de regeling ontworpen in artikel 6 van het voorontwerp, toe te voegen als tweede zin van het derde lid van artikel 22, in plaats van als achtste lid van hetzelfde artikel.

In artikel 6 van het voorontwerp wordt “artikel 22” vervangen door “artikel 22, derde lid,” en wordt “achtste lid” vervangen door “tweede zin”.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Jeugddecree van 23 november 2023 regelt het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk. Dit decreet is in werking getreden op 1 januari 2024. Bij de toepassing ervan zijn enkele schrijffouten en foute verwijzingen in de tekst opgemerkt. Er is ook vastgesteld dat enkele bepalingen onbedoelde neveneffecten kunnen hebben of tot misverstanden kunnen leiden. Het ontwerp van decreet dat voorligt, wijzigt het Jeugddecree van 23 november 2023. Enerzijds worden schrijffouten en foute verwijzingen gecorrigeerd. Anderzijds worden bepalingen die onbedoelde neveneffecten kunnen hebben of tot misverstanden kunnen leiden, gerepareerd. Tot slot wordt de luisterlijn voor kinderen en jongeren in de regelgeving verankerd zodat de werking niet afhangt van de beleidskeuzes van een vereniging. Dit decreet staat los van de beleidsevaluatie die op het einde van de legislatuur is voorzien.

De beleidsdoelstellingen worden vertaald in de volgende beleidsmaatregelen, die een concrete impact hebben op de terreinen van jeugdwerk, jeugdinformatie, cultuureducatie en jeugdwerk met bijzondere doelgroepen:

- De maximale leeftijdsgrens voor het JoKER wordt afgestemd op de definitie van de jeugd als personen tot en met 30 jaar;
- De luisterlijn voor kinderen en jongeren wordt in de regelgeving verankerd. Op die manier zal de continuïteit van de werking niet langer afhangen van de beleidskeuzes van een vereniging die de luisterlijn beheert;
- De algemene subsidievoorwaarde dat de aanvrager zelfstandig de financiën beheert en het eigen beleid bepaalt, wordt geschrapt voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Op die manier wordt de regelgeving en de subsidieaanvraag vereenvoudigd;
- De subsidievereiste dat een vereniging een positief eigen vermogen moet hebben, wordt gecorrigeerd zodat ze ook betrekking heeft op het jaar waarvoor de werkingssubsidie wordt toegekend;
- De drempel voor een erkende jeugdvereniging om een andere erkenning aan te vragen, wordt verlaagd. Enerzijds wordt een erkende geprofessionaliseerde jeugdvereniging met kinderen en jongeren met een handicap, of een erkende geprofessionaliseerde jeugdvereniging met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie, die bovenlokaal aan jeugdwerk doet en een Vlaamse erkenning aanvraagt, niet gesanctioneerd als ze zich in het kader van de aanvraag richt tot de hele Vlaamse gemeenschap. Anderzijds wordt een erkende landelijk georganiseerde jeugdvereniging, een vereniging informatie en participatie of een cultuureducatieve vereniging die een bovenlokale erkenning aanvraagt, niet gesanctioneerd als ze zich in het kader van de aanvraag niet richt tot de hele Vlaamse Gemeenschap;
- Voor de verenigingen informatie en participatie en cultuureducatieve verenigingen worden de drempels om een vormingsaanbod voor jeugdwerkers of cultuureducatieve begeleiders te realiseren, verlaagd. Enerzijds worden de subsidievoorwaarden over de provinciale spreiding bij de verschillende modules geharmoniseerd en voor de modules met betrekking tot vorming van jeugdwerkers en cultuureducatieve begeleiders, begeleiding van beleidsparticipatieprocessen en begeleiding van cultuureducatieve initiatieven voor de jeugd verlaagd tot deelnemers uit drie provincies in plaats van vier. Zo kunnen deze verenigingen een vormingsaanbod realiseren dat op inhoudelijk en geografisch vlak beter samenhangt met hun activiteitenaanbod. Anderzijds wordt de verplichting om een informatieaanbod of een activiteitenaanbod in de vrije tijd te combineren met vormingsaanbod voor jeugdwerkers of cultuureducatieve begeleiders, beter afgestemd op de uitdagingen voor de verenigingen informatie en participatie en cultuureducatieve verenigingen. De module met betrekking tot het vormingsaanbod moet voortaan worden georganiseerd wanneer een vereniging vijf keer de module met betrekking tot een informatieaanbod of een activiteitenaanbod in de vrije tijd organiseert in plaats van drie keer;
- Voor geprofessionaliseerde jeugdverenigingen met kinderen en jongeren met een handicap en geprofessionaliseerde jeugdverenigingen met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie wordt de subsidievoorwaarde over de tewerkstelling gepreciseerd en verduidelijkt. Er wordt verwacht dat de betrokken werknemers hoofdzakelijk met de doelgroep werken;
- De vastgestelde schrijffouten, foute verwijzingen en zinsconstructies worden gecorrigeerd. Hierdoor wordt de regelgevende tekst duidelijker voor de betrokken verenigingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze toelichting betreft, wordt er verwezen naar het punt 'II. Toelichting bij de artikelen' van de bijgaande memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

B. ESR-TOETS

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet wordt aan het Vlaams Parlement overgemaakt zodat de behandeling in het Vlaams Parlement voor het paasreces kan starten. Als het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet voor het zomerreces goedkeurt, dan kan het decreet inwerkingtreden vanaf de bekrachtiging door de Vlaamse Regering.

Voor het zomerreces wordt ook het ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2024 tot uitvoering van het Jeugddecreet van 23 november 2023, wat betreft subsidiëring, evaluatieprocedures en de luisterlijn, voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het Jeugddecreet van 23 november 2023, wat betreft de luisterlijn, het JoKER, de subsidievoorwaarden, de werkingssubsidies en de projectsubsidies voor jeugdverenigingen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE